

[Steen Folke]

kategorisk dementere. Det, jeg har understreget, er, at det efter min mening er myndighedernes ansvar, at der er givet for dårlig information om den hjemmestyreordning, der skal gennemføres. Og jeg sagde noget mere om det i første omgang, det skal jeg ikke gentage. Men dette er baggrunden for, at der er for lidt viden, og en del af baggrunden for, at der ikke er noget særligt engagement i den grønlandske befolkning i sagen. Og det er ikke noget, jeg har fået et indtryk af ved, hvad skal vi sige, at fare op og ned ad Grønlands kyst og snakke med en hel masse mennesker; det er noget, som blev erkendt fra flere sider i forbindelse med møder, vi havde her i september. Bl.a. var det fremme i forbindelse med den drøftelse, vi havde med landsrådet, hvor dette spørgsmål var oppe, og hvor der så blev redegjort for visse supplerende planer, man havde om en særlig indsats her i slutspurten i de sidste måneder. Jeg tvivler overordentlig stærkt på, at der gennem en sådan slutspurt kan rettes særlig meget op på tingene, en slutspurt, der kommer på et tidspunkt, hvor omsider betænkningen er nået frem på grønlandsk; og der er andre ting, der kunne nævnes i denne sammenhæng. Men på baggrund af hele dette forløb mener jeg stadig, at det er et væsentligt spørgsmål, hvilke reelle muligheder den almindelige grønlandske befolkning har haft for at sætte sig ind i den hjemmestyreordning, som der skal stemmes om om ganske få måneder.

Ministeren for Grønland (Jørgen Peder Hansen):

Jeg forstod på hr. Dohrmann, at der var enighed i fremskridtspartiet om holdningen til Grønlandspolitikken. Så må jeg have lov til at sige, at uniformsreglementet i fremskridtspartiet virker ganske effektivt, for vi har jo egentlig læst os til, at der kunne være andre synspunkter, der gjorde sig gældende i fremskridtspartiet.

Til hr. Alfred Hansen har jeg ikke meget yderligere at bemærke ud over at gøre opmærksom på, for at ikke forvirringen skal brede sig for stærkt på de geografiske områder, at der er vel egentlig ikke rigtig noget der hedder Syddanmark. Så kunne man jo forvente at blive afkrævet en definition af, hvad Norddanmark var for noget. Derfor vil

jeg henstille, at man – og i dette tilfælde konkret hr. Alfred Hansen – ikke bruger denne betegnelse.

Til hr. Steen Folke kun dette, at det spørgsmål, der er stillet om, hvilken ret man fra dansk side har til Grønlands undergrund, er jo ikke et spørgsmål, der lige dukker op af hr. Steen Folkes manuskript i denne stund, det er et spørgsmål, der har været gjort til genstand for meget grundig behandling i kommissionen over meget lang tid. Også her har hr. Steen Folke – det fremgår jo også af den mindretalsudtalelse, der har fået så smuk en typografisk opsætning i selve hjemmestyrekommissionens betænkning – ved mange lejligheder kredset omkring dette emne. Derfor syntes jeg ikke, der var anledning til ved denne lejlighed at gå nærmere ind på spørgsmålet. Det kan ofte kun føre til gentagelser, og jeg har ikke skiftet standpunkt her.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagenes overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslagene henvises til et udvalg på 21 medlemmer. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

14) Første behandling af:

Forslag til lov for Grønland om kommunal udligning i 1978.

(Lovforslag nr. L 17. Fremsat 5/10 78).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Søren B. Jørgensen (S):

Det er tredje gang, vi skal behandle et forslag om kommunal udligning mellem de grønlandske kommuner. Som de foregående gange er der også her tale om en ordning, der har været forhandlet mellem kommunerne, landsrådet og ministeriet, og det er den

[Søren B. Jørgensen]

enighed, der her er opnået, der danner grundlag for lovforslaget.

Som de tre tidligere år er det altså også i år Ivigtut, Godthåb og Umanak, der skal betale til de andre kommuner. Jeg vil godt sige, at vi ser forslaget her som et udtryk for en intern grønlandsk solidaritet. Når man har en lille smule kendskab til, hvad årsagen er til, at de tre kommuner skal betale, ja, så finder vi i socialdemokratiet, at det er rimeligt, at den foreslåede ordning også etableres i 1978, og vi kan tilsige en positiv medvirken.

Dohrmann (FP):

Som den socialdemokratiske ordfører lige har sagt, så har ministeren næsten tradition for at fremsætte dette forslag hvert eneste år. Jeg er tilhænger af gammel tradition, og jeg skal heller ikke skuffe ministeren, men meddele, at vi også stemmer imod i år.

Med dette korte indlæg håber jeg ikke, at formanden mener, at jeg har overtrådt forretningsordenen.

Fogh Rasmussen (V):

Venstre tilslutter sig ministerens forslag om kommunal udligning i Grønland.

Grønland er et samfund med store indbyrdes forskelle i kommunernes økonomiske grundlag. For at sikre en ligelighed i skatteudskrivning og servicetilbud er det nødvendigt med en udligningsordning, hvor de forholdsvist velhavende kommuner bidrager til de økonomisk svage kommuner.

Den foreslåede ordning bygger stort set på de hidtil gældende principper, og venstre lover derfor en velvillig behandling af forslaget i udvalget.

Burgdorf (KF):

Også det konservative folkeparti kan tilslutte sig dette lovforslag, som vi kender fra tidligere år.

Det er en kendsgerning, at der er en ulige fordeling i indkomsterne i Grønland. Der er 3 såkaldt velhavende kommuner, og de må altså ifølge dette betale til de mindre velhavende, og så ligger der 3 kommuner i midten, som er neutrale. Sådan må det være i et moderne, demokratisk samfund, hvor de velbærgede hjælper dem, som dårligere kan klare sig. Vi giver vores tilslutning til dette lovforslag.

Yvonne Herløv Andersen (CD):

Centrum-demokraterne kan som de foregående år medvirke til denne nødvendige lov om kommunal udligning i 1978. Det er en nødvendighed – som det har været nævnt af de ordførere, der har været heroppe før mig – fordi der er så skæv en indkomstfordeling.

Lars Emil Johansen (SF):

Det kunne være fristende at fremsætte nogle principielle betragtninger om den i Grønland gældende skattelovgivning, specielt med hensyn til en mere retfærdig fordeling af det samlede skatteprovenu i Grønland, i forbindelse med det foreliggende lovforslags førstebehandling her i tinget. Men eftersom skatteområdet indgår i hjemmestyrekommisionens forslag som et område, der skal overgå til hjemmestyret senest den 1. januar 1980, og eftersom skattesager ifølge gældende ordning retligt hører hjemme i de grønlandske kommunale myndigheders regie, skal jeg undlade at fremkomme med sådanne principielle bemærkninger ved nærværende lejlighed.

Jeg er glad for at konstatere, at nogle kommuner, der tidligere har været blandt dem, der har modtaget udligningspenge, tilsyneladende har fået så meget styr på deres økonomi, uden at skattebyrden i de pågældende kommuner befinder sig på et urimeligt højt niveau, at de ikke længere behøver at modtage udligningspenge. Jeg tænker her på kommunerne Qaqortoq, Pamiut, Narssaq og Sisimiut.

Jeg vil finde det ønskeligt, hvis andre kommuner i Grønland med tilsvarende økonomiske muligheder som de nævnte fire også vil tilstræbe en økonomisk styring, der gør, at de også kan blive i stand til at undvære udligningstilskuddene. Det er ikke, fordi jeg er modstander af udligningsordningen, tværtimod, men fordi udligningspengenes anvendelse efter min opfattelse vil blive mere retfærdig, såfremt pengene anvendes primært til virkelig økonomisk betrængte kommuner.

Med disse få bemærkninger skal jeg tilsige lovforslaget en positiv og hurtig udvalgsbehandling.

Ib Nørlund (DKP):

Vi kan også støtte forslaget. Det er klart, at den ulighed i udviklingen, som findes, rej-

[Ib Nørlund]

ser specifikke problemer i Grønland. På givne foranledning vil jeg gerne rådføre mig med ministeren om en idé på dette område.

Det er sådan, at der i Grønland – desværre, synes jeg – eksisterer nogle omfattende militære baser. Kunne man så ikke i det mindste, når de nu er der, pålægge dem en afgift eller noget, som kunne komme udligningsfonden til gode? Ministeren understregede selv tidligere på dagen, at det er vanskeligt at skaffe midler i Grønland. Jeg er ikke rigtig klar over, om der er tale om ydelser for denne benyttelse af Grønlands territorium og i hvilket omfang. Men i hvert fald altså: dette med at lægge en ekstra afgift dér er også en ulige udvikling inden for riget, og der kunne da være anledning til at gribe fat i det.

Da det ikke er noget, der bare kan overlades til hjemmestyret, for man holder den slags ting uden for hjemmestyret, så var det godt at vide ministerens mening om, hvorvidt der var udvej for at løse nogle af problemerne, i hvert fald foreløbig, så længe man har det ansvar, som man har påtaget sig dér på denne måde.

Svend Haugaard (RV):

Vi erkender nødvendigheden af en kommunal udligning i Grønland, og vi kan tilslutte os den grønlandske indstilling.

Alfred Hansen (DR):

Da jeg ikke gennem spørgsmål atter skal bringe ministeren i en situation, hvor han skal reddes af gongongen, skal jeg blot på retsforbundets vegne give min fulde tilslutning til det foreliggende forslag.

Steen Folke (VS):

Ja!

Ministeren for Grønland (Jørgen Peder Hansen):

Tak!

Formanden:

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet til tilsvarende lange eller kortere indlæg, er forhandlingen sluttet.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til det udvalg på 21 medlemmer, det netop er blevet besluttet at nedsætte vedrørende punkterne 2–13 på dagsordenen. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Valg af 21 medlemmer til et udvalg angående:

Forslag til lov om Grønlands hjemmestyre m.fl. lovforslag.

(Lovforslag nr. L 6 og L 17–28).

Formanden:

Da der foreligger indstilling fra grupperne, skal jeg allerede i indeværende møde lade foretage valg af det udvalg på 21 medlemmer, som det i dag er besluttet at nedsætte vedrørende lovforslag om Grønland.

Til dette valg er anmeldt følgende valggrupper:

en gruppe på 90 medlemmer: socialdemokratiet, venstre, erhvervspartiet og Steenholdt;

en gruppe på 32 medlemmer: fremskridtspartiet og Danmarks retsforbund;

en gruppe på 31 medlemmer: det konservative folkeparti, centrum-demokraterne og kristeligt folkeparti;

en gruppe på 20 medlemmer: socialistisk folkeparti, Danmarks kommunistiske parti og venstresocialisterne.

Valgt blev:

- 1 Erik Andersen (S)
- 2 Mette Groes (S)
- 3 Søren B. Jørgensen (S)
- 4 Tove Lindbo Larsen (S)
- 5 Inge Fischer Møller (S)
- 6 Johan Nielsen (S)
- 7 Tastesen (S)
- 8 Steenholdt (Grønl.)
- 9 Svend Haugaard (RV)
- 10 Brøndlund Nielsen (V)
- 11 Fogh Rasmussen (V)
- 12 Dohrmann (FP)
- 13 Pilgaard Andersen (FP)

[Formanden]

- 14 Nauerby (FP)
- 15 Alfred Hansen (DR)
- 16 Burgdorf (KF)
- 17 Karen Thurøe Hansen (KF)
- 18 Yvonne Herløv Andersen (CD)
- 19 Inge Krogh (KrF)
- 20 Steen Folke (VS)
- 21 Lars Emil Johansen (SF)

Meddelelser fra formanden:**Formanden:**

Der er ikke mere på dagsordenen.

Medlem af folketinget *Christophersen* har meddelt mig, at han på grund af midlertidig udsendelse i offentligt hverv ikke vil kunne give møde i tinget i mindst 7 dage, hvorfor

han anmoder om orlov fra og med den 13. oktober 1978 samt om, at stedfortræderen må blive indkaldt.

Medlem af folketinget *Arentoft* har meddelt mig, at han på grund af midlertidig udsendelse i offentligt hverv ikke vil kunne give møde i tinget i mindst 7 dage, hvorfor han anmoder om orlov fra og med den 21. oktober 1978 samt om, at stedfortræderen må blive indkaldt.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, fredag den 13. oktober, kl. 11,00.

Angående dagsordenen henviste formanden til den i salen opslåede dagsorden.

Mødet hævet kl. 15.40